

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۱۸۳۳۴

عنوان درس: پرستاری بهداشت مادران و نوزادان ۱ گروه ۱

نوع و تعداد واحد: ۲,۵ نظری

دروس پیش نیاز: داروشناسی، فرآیند آموزش به بیمار

نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی پرستاری- ترم ۳

مکان کلاس:

زمان کلاس: دوشنبه و چهارشنبه ۱۴-۱۶

زمان حضور در دفتر کار: روزهای هفته

مسئول درس: دکتر زهرا سهرابی

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۹۲

Email zsohrabi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر سهرابی - دکتر تائبی - دکتر صالحی

شرح درس: آشنایی باحیطه های مختلف پرستاری و بهداشت مادر و نوزاد یکی از ضروریات حرفه پرستاری است. فراگیران در این درس با کاربرد یافته های علمی در مورد پرستاری و بهداشت مادر و نوزاد و مسایل پیرامون آن آشنا می شوند.

اهداف کلی:

- آشنایی با مفاهیم بهداشت مادران و نوزادان و خدمات بهداشتی
- آشنایی با مفهوم خانواده، سلامت، مفهوم پدری و مادری
- آشنایی با بلوغ، قاعدگی، لقاح و بارداری
- آشنایی با تغییرات دوران بارداری و بعد از زایمان و مراقبت های آن
- آشنایی با تشخیص سلامت جنین
- آشنایی با مکانیسم و مراحل زایمان طبیعی و مراقبت های مربوطه
- آشنایی با عوامل درد زایمان و کاهش آن
- آشنایی با بیماریهای ژنتیکی
- آشنایی با فیزیولوژی نوزاد طبیعی و مراقبتهای نوزاد، تغذیه با شیر مادر
- آشنایی با باروری سالم

اهداف رفتاری:

اهداف رفتاری:

در پایان این درس انتظار می‌رود فراگیران قادر باشند:

- ۱- تعریف، اهداف، قلمرو گسترش فعالیت پرستاری بهداشت مادران و نوزادان را ذکر نمایند.
- ۲- نظام ارائه خدمات بهداشت مادران و نوزادان و عوامل موثر بر آن، شاخص‌های مهم حیاتی در بهداشت مادران و نوزادان (میزا های تولد، مرگ و میر مادران و نوزاد) را شرح دهند.
- ۳- استانداردهای مراقبت در بهداشت مادران و نوزادان (مسائل قانونی و اخلاقی)، فرآیند پرستاری در بهداشت مادران و نوزادان فرهنگ و تاثیر آن بر بهداشت مادران و نوزادان را ذکر نمایند.
- ۴- تعریف، انواع و ساختار خانواده را توضیح دهند.
- ۵- تعریف سلامت، سلامت زن، نظر اسلام نسبت به سلامت زن و نقش زن در جامعه را بیان کنند.
- ۶- آناتومی دستگاه تناسلی و مشخصات سیکل قاعدگی و تخمدانی را توضیح دهند.
- ۷- خصوصیات دوران بلوغ، اولین قاعدگی، عوامل موثر بر شروع اولین قاعدگی، سندرم پیش از قاعدگی و اختلالات قاعدگی شرح دهند.
- ۸- سندرم پیش از یائسگی و عوامل موثر بر آن و عوارض یائسگی را توضیح دهند.
- ۹- تدابیر پرستاری در دوران بلوغ، باروری و یائسگی را لیست نمایند.
- ۱۰- پدیده لقاح، بارداری و تشکیل جفت و رشد و تکامل جنین را شرح دهند.
- ۱۱- علائم و نشانه‌های دوران حاملگی را ذکر نمایند.
- ۱۲- تغییرات جسمی دوران بارداری (دستگاه تناسلی، پستان‌ها، گردش خون، قلب، تنفس، گوارش، ادراری، وزن، پوست و جد شکم، غدد مترشحه داخلی، اسکلتی، عضلانی و عصبی) را فهرست نمایند.
- ۱۳- تغییرات روانی دوران بارداری (واکنش‌های روانی مادر و خانواده در انتظار فرزند، تصویر ذهنی زن در بارداری روان زیس شناسی مادری، نقش هورمون‌ها و عوامل موثر در نقش مادری یک زن، تکامل وظایف مادری در سه ماهه اول و دوم و سوم، واکنش‌های روانی پدر نسبت به حاملگی، روان زیست شناسی پدری، پدر شدن و مراحل آن) و نقش پرستار در مراحل پدرشدن و مادر شدن را توضیح دهند.
- ۱۴- اهمیت مراقبت‌های دوران بارداری (معاینات اولیه، معاینات عمومی، گرفتن شرح حال، معاینات مامایی و تست‌ها، آزمایشگاهی، ملاقات روتین) را شرح دهند.
- ۱۵- آموزش به مادر باردار در رابطه با مراقبت از خود یا بهداشت فردی را ذکر نمایند.
- ۱۶- تغذیه و نیازهای غذایی، عوامل خطر تغذیه‌ای و آموزش جهت تهیه مواد غذایی دوران بارداری را شرح دهند.
- ۱۷- آموزش لازم در مورد علائم خطر و هشداردهنده در بارداری و واکسیناسیون، تمرینات تنفسی در بارداری را به مادران توضیح دهند.
- ۱۸- ناراحتی‌های جزئی دوران بارداری را تعریف کنند.
- ۱۹- اهمیت، دلایل و انواع روشهای تهاجمی و غیرتهاجمی تشخیص سلامت جنین را شرح دهند.
- ۲۰- چگونگی انتقال بیماریهای ژنتیکی را بیان کنند و نقش پرستار در پیشگیری از تولد نوزاد با اختلالات ژنتیکی را توضیح نمایند.
- ۲۱- عوامل موثر بر زایمان طبیعی، مکانیسم انجام زایمان و مراحل مختلف زایمان و مراقبت‌های مربوطه را توضیح دهند.
- ۲۲- عوامل درد زایمان و روش‌های کاهش درد غیر دارویی و دارویی را شرح دهند.
- ۲۳- تغییرات فیزیولوژیک بعد از زایمان را لیست کرده و مراقبت ۶ هفته بعد از زایمان (با در نظر گرفتن نظر اسلام به این دوره احکام آن) را توضیح دهند.
- ۲۴- فیزیولوژی مشخصات فیزیکی و مراقبت‌های پرستاری از نوزاد بلافاصله پس از تولد در اتاق زایمان را شرح دهند.

۲۵- مراقبت های لازم در اطاق نوزادان از نظر وضعیت جسمی (علائم حیاتی، وزن، قد و ...) و مراقبت های معمول پرستاری لیست نمایند.

۲۶- آموزش های لازم جهت ارتقاء ارتباط عاطفی مادر و نوزاد و مراقبت در منزل را به مادر و خانواده توضیح دهند.

۲۷- فیزیولوژی پستان، ترشح شیرمادر، مشخصات شیر مادر و توجهات پرستاری و آموزش های لازم برای تغذیه نوزاد را توصیه نمایند.

۲۸- تعریف، اهداف، استراتژی، تاریخچه، برنامه ریزی و ارزشیابی تنظیم خانواده و نظر اسلام راجع به تولید مثل و روشها پیشگیری از بارداری را شرح دهند.

۲۹- مکانیسم اثر، مزایا، معایب، عوارض و نقش پرستار در مشاوره و آموزش به مددجو در رابطه با روشهای پیشگیری از بارداری (روشهای هورمونی، داخل رحمی، سد کننده، جراحی و طبیعی) را توضیح دهند.

۳۰- فراگیران به مراقبت های پرستاری مادر و نوزاد او اهمیت بدهند.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):
جلسات آنلاین:

۱- ارائه محتوای درسی با روش سخنرانی و فیلم و عکس

۲- استفاده از روش پرسش و پاسخ

۳- بحث در گروه های کوچک

جلسات آفلاین:

۱- ارائه محتوای درسب با روش سخنرانی

۲- استفاده از فیلم و عکس

۳- طرح سوال از محتوای ارائه شده در قالب تکلیف

ابزار مورد نیاز تدریس:

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

۱- حضور به موقع در فضای کلاس حضوری یا (آنلاین)

۲- رعایت قوانین کلاس های آنلاین و عدم ترک کلاس زودتر از موعد (آنلاین)

۳- شرکت فعال در گفتگوی کلاس (آنلاین)

۴- انجام به موقع تکالیف (آنلاین)

۵- مطالعه محتوای درسی در زمان ارائه دروس و ثبت تیک انجام مطالعه (آنلاین)

۶- شرکت در آزمون های درسی در سامانه نوید در زمان مقرر (آنلاین و آفلاین)

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آئین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش

- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره

- سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره

- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	انجام تکالیف در سامانه نوید در زمان مقرر	۱
۲	حضور در کلاس های مجازی آنلاین یا حضوری	۱
۳	امتحان میان ترم	۶
۴	امتحان پایان ترم	۱۲

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

- ۱- کانینگهام و همکاران . بارداری زایمان ویلیامز: ترجمه بهرام قاضی جهانی، انتشارات گلبان، جلد اول.. آخرین چاپ
- ۲- حاتمی، حسین و دیگران، کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد اول، انتشارات ارجمند.. آخرین چاپ
- ۳- پرستاری بهداشت مادر و نوزادان لیفر، ترجمه مهناز شوقی، مهناز سنجری. نشر سالمی، آخرین چاپ

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: بهداشت مادر و نوزاد شماره درس: ۵۱۸۳۳۴ نیمسال تحصیلی و سال: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

رشته تحصیلی: پرستاری فراگیران ترم ۳ زمان: دوشنبه- چهارشنبه ۱۴-۱۶

اساتید درس: دکتر سهرابی - دکتر تائبی - دکتر صالحی

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۲/۱۱/۱۶	کلیات پرستاری بهداشت مادر و نوزاد؛ استانداردهای مراقبت و سلامت زن	☐ حضوری ☒ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر سهرابی
۲	۱۴۰۲/۱۱/۱۸	بلوغ، دوره باروری و یائسگی	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر سهرابی
۳	۱۴۰۲/۱۱/۲۳	لقاح و باروری، تشکیل جفت	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر سهرابی
۴	۱۴۰۲/۱۱/۲۵	رشد و تکامل جنین	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر سهرابی
۵	۱۴۰۲/۱۱/۳۰	بارداری (تعریف واژه ها، علائم، نشانه ها و روش محاسبه تاریخ احتمالی زایمانی)	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر سهرابی
۶	۱۴۰۲/۱۲/۲	تغییرات جسمی و روانی دوران بارداری ۱	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر تائبی
۷	۱۴۰۲/۱۲/۷	تغییرات جسمی و روانی دوران بارداری ۲	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر تائبی
۸	۱۴۰۲/۱۲/۹	مراقبت های دوران بارداری (اهمیت، آموزش مددجو،)	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر سهرابی
۹	۱۴۰۲/۱۲/۱۴	مراقبت های دوران بارداری (واکسیناسیون، تمرینات تنفسی و.....)	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر سهرابی
۱۰	۱۴۰۲/۱۲/۱۶	علل درد زایمان و روشهای مختلف دارویی و غیر دارویی کاهش درد زایمان	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر تائبی
۱۱	۱۴۰۲/۱۲/۲۱	زایمان طبیعی (عوامل موثر، تئوری های مربوط به شروع زایمان، مراحل زایمانی و)	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین		دکتر تائبی
۱۲	۱۴۰۲/۱۲/۲۳	ارزیابی سلامت جنین	☒ حضوری ☐ آنلایین		دکتر صالحی

		آفلاین ☐			
دکتر صالحی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	ارزیابی سلامت جنین: NST	۱۴۰۳/۱/۲۰	۱۳
دکتر سهرابی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	دوره پس از زایمان (تغییرات جسمی و روانی، سازگاری خانواده و ...)	۱۴۰۳/۱/۲۷	۱۴
دکتر سهرابی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	نوزاد طبیعی (فیزیولوژی نوزاد، مشخصات فیزیکی نوزاد)	۱۴۰۳/۱/۲۹	۱۵
دکتر سهرابی		حضور ☐ آنلاین ☐ آفلاین ☐	نوزاد طبیعی (مراقبتهای لازم در اتاق نوزاد و منزل)	۱۴۰۳/۲/۳	۱۶
دکتر سهرابی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	تغذیه نوزاد (تشریح و فیزیولوژی پستان، مشخصات شیرمادر، آموزشهای لازم و....)	۱۴۰۳/۲/۱۰	۱۷
دکتر صالحی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن، سیکل جنسی (تغییرات هیپوتالاموس، هیپوفیز، تخمدان و رحم)، تعریف، اهداف، تاریخچه و استراتژی تنظیم خانواده و اثرات مثبت تنظیم خانواده بر سلامت مادر و کودک	۱۴۰۳/۲/۱۷	۱۸
دکتر صالحی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	قرص های هورمونی پیشگیری از بارداری - روشهای جراحی پیشگیری از بارداری (واژکتومی و توبکتومی)	۱۴۰۳/۲/۲۴	۱۹
دکتر صالحی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	روشهای سد کننده، روشهای طبیعی، روشهای اورژانسی - آی یو دی	۱۴۰۳/۲/۳۱	۲۰
دکتر صالحی		حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	امپول های تزریقی و نورپلنت - قرص شیردهی	۱۴۰۳/۳/۷	۲۱

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش